

Sygn. akt VIII Pz 147/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Andrzejewska

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska- Piątek

SSR del Magdalena Kimel (spr)

po rozpoznaniu sprawy 28 stycznia 2019 w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie J. G.

przeciwko Spółce (...) S.A w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanego

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 18 września 2018 *sygn. akt* IV P 354/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka domagała się przyznania świadczenia rekompensacyjnego w wysokości 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że powódka nie spełnia przesłanek do otrzymania rekompensaty, albowiem pobiera rentę rodzinną po małżonku, który nie pobierał deputatu węglowego.

Powódka w toku procesu złożyła oświadczenie o stanie rodzinnym majątku i dochodach i wniosła o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 18 września 2018 roku Sad Rejonowy w Z. oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu z uwagi na szczególne okoliczności niniejszej sprawy i sytuacji materialnej powódki.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego wniosła pozwana zarzucając naruszenie art. 98 i 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powodów kosztami postępowania pomimo przegrania przez powodów sprawy, a także pomimo niezaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c. tj. wypadków szczególnie uzasadnionych. Domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia Sądu, zawartego w wyroku i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 1.350zł oraz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domagała się zasądzenia kwoty 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971).

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981r., sygn. akt IV PZ 11/81, LEX nr 8307).

Przepis ten pozwala zatem na wyłączenie podstawowej zasady ponoszenia kosztów procesu, jaką jest finansowa odpowiedzialność za wynik sprawy wyrażona w art. 98 § 1 k.p.c., w sytuacjach wyjątkowych (określonych przez ustawę jako wypadki szczególnie uzasadnione).

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że stosowanie art. 102 kpc opiera się na dyskrecjonalnej władzy sędziego i zasadniczo uwzględnia poczucie sprawiedliwości i zasady słuszności (zob. na ten temat postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 marca 2013r. sygn. V CZ 89/12, LEX nr 1331384; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 124/12, LEX nr 1341727; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 130/12, LEX nr 1341731; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 132/12, LEX nr 1341732; z dnia 18 kwietnia 2013r. sygn. III CZ 75/12, LEX nr 1353220).

Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Jako przykłady okoliczności związanych z samym przebiegiem procesu wskazuje się sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie roszczenia, prekluzję. Natomiast przyczyny leżące na zewnątrz są determinowane przez sytuację majątkową i życiową strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację finansową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych. Podkreśla się przy tym, że zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 3 listopada 2017 r., I ACa 427/17).

W uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, Sąd I instancji przytoczył okoliczności, które usprawiedliwiają nieobciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Powódka w toku procesu przedłożyła oświadczenie o stanie rodzinnym majątku i dochodach, w którym szczegółowo przedstawiła swoją sytuację majątkową. Z oświadczenia wynika, że jej miesięczny dochód jedynie nieznacznie przewyższa miesięczne konieczne wydatki. Sytuacja życiowa i majątkowa powódki uzasadnia zatem nieobciążania jej

kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej, albowiem jak słusznie przyjął Sąd I instancji, powódka nie jest w stanie ponieść tak dużych kosztów.

Ponadto powódka w toku procesu nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika a strona pozwana w związku z tym, że jej pełnomocnik nie stawił się na rozprawie, nie ustosunkowała się w żaden sposób do złożonego przez powódkę wniosku o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego.

W tej sytuacji Sąd I instancji powołując się na szczególne okoliczności sprawy prawidłowo, w oparciu o art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 397 k.p.c i 385 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia